

Projekt phantasmagorisk pneumatologi

På udstillingen Projekt phantasmagorisk pneumatologi udstiller billedkunstner Jørgen Fog værker, der tager bevidst afsæt i en række realgenstande som er identificeret med drømmelandet, det fantastiske teknologier, og delirium. Historiske objekter der har taget del i en bygnings indre kuvøse og rakt ud mod publikum før, og nu bliver re-designet og -aktiveret. Udrangerede eksotiske objekter der har tabt deres uskyld ved at være blevet overeksponeret, og er endt som tabte artefakter smidt på historiens losseplads.

Det er dyr vi taler om, dyrefigurer der stammer fra Dyrehavsbakken, forlystelsesparken i Dyrehaven ved Klampenborg nord for København. Fra Safari, en af Bakkens ældre tematiske forlystelsessteder, er bjerget en kasseret krokodillefigur, en tiger med pneumatisk hæve-sænke anordning, og en chimpanse der forskrækkede ved at svinge sig ud mod vognen, som kørte rundt på skinner i et vildt ridt gennem junglens selvlysede mørke.

Det er objekter med store og små oplevelser indgraveret i deres patina, ikke monumentale, men mikrohistorier bærer de på. Dengang hvor de vilde dyr var farlige, og på fantasiens safari skulle nedlægges. Disse upåfaldende produkter og uskyldige dyr fra en nu forladt kultur, må bære vores fælles arvesynd fra den lære der blev givet videre til os børn. I dag skyder man ikke dyrene, men de insekter der generer dem.

Titlen afspejler det dobbelte blik der kulturkritisk ligger bag restaureringen af disse funfair 'stunts' som de kaldes på amerikansk. Conceptet bag forlystelsesparken emigrerede sammen med også verdensudstillingerne af tekniske nyskabelser fra Europa (og Bakken), til Coney Island i slutningen af 1800-tallet. Det er bemærkelsesværdigt derved, at dette Dreamland for det fantastiske teknologi, som en irrationelt delirøs metropolis, lægger grunden for New Yorks Manhattan, arenaen for den vestlige civilisations terminale stadie.

Dyrene herhjemme i junglen var camouflerede barrierer på vejen, som skulle nedkæmpes i vores overbelastningstilstand i en overfyldt og forvirret kultur. I dagens lys er de afblegede backstage rekvisitter, frem for de fatamorganaer med neonfarver de var, da vi ensomt i en blanding af glæde og ophidselse rumlede gennem grottens utopi.

Fænomenet i forlystelsesparken satte sine spor, 'pneumatisk' prægede det os i vores barnlige bevidsthed og sjæl. Det var ganske vist blot et fragment i den bestemte sociale struktur i netop vores tilværelses udviklingsproces, der udgør vores åndedræt, og som dialektisk selv har undergået forandringer i takt med historiens dynamik og bevægelse. Som storby projektets matrice lå i phantasmagorien, blev også vores drømme planlagt her.